TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20966
Tarih : 2 11.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi gerekçesiyle beraber ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim.

Ceylan Akça CUPOLO
Diyarbakır Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	**Plan ve Bütçe**
Tarih: **4-11-2026**	Esas No:**2/4003**

TBMM
KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
03 Kasım 2026
Numara:

TBMM
GENEL EVRAK
03 Kasım 2026
No: 197607

GEREKÇE

Anayasal demokrasilerin temel taşlarından biri olan bütçe hakkı, halkın seçilmiş temsilcileri aracılığıyla kamu kaynaklarının toplanmasını, tahsisini ve harcanmasını denetleme yetkisidir. Bütçenin yasama organı tarafından onaylanması ve bu yetkinin sınırlarının yine yasama eliyle çizilmesi, kuvvetler ayrılığı ilkesi ile mali şeffaflığın en temel güvencesini oluşturmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu mali yönetimine kazandırılan stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme anlayışı, idarelerin bütçelerini, faaliyetlerini ve harcamalarını önceden öngörülebilir kılmak amacıyla tasarlanmıştır. Tüm kamu idareleri beş yıllık stratejik planlar hazırlamakta, yıllık faaliyetlerini ve bunlara denk gelen mali yükümlülüklerini önceden hesaplamaktadır. Bu doğrultuda, doğal afet, kriz veya öngörülemez olağanüstü haller gibi mücbir sebepler haricinde; kamu idarelerinin rutin personel giderleri, mal ve hizmet alımları ya da yargı kararlarından doğan borçlar için mali yıl içinde sürekli yedek ödenek mekanizmalarına başvurması kabul edilemez bir planlama zafiyetidir.

Mevcut uygulamada yedek ödenekten aktarma yetkisinin münhasıran yürütme organında bulunması ve bu aktarmaların harcama yapıldıktan sonra (yıl bittikten sonraki 15 gün içinde) yalnızca ilan edilmesi, bütçe hakkının önceden denetim ilkelerini zayıflatmakta ve parlamenter denetimi işlevsizleştirmektedir. Her yıl bütçe tavanlarını aşan ve gerekçesi yeterince detaylandırılmayan aktarmalar, kamu idarelerinde mali disiplini bozmakta ve adeta bütçe kanunundan bağımsız ikinci bir bütçe alanı yaratıldığı algısına yol açmaktadır.

Nitekim bu durumun somut bir göstergesi olarak, **2025 yılı bütçe uygulamalarında** sadece Genel Yedek Ödenekten muhtelif idarelerin bütçelerine **97.522.596.754 TL**, "Yatırımları Hızlandırma Ödeneği" kaleminden ise **109.543.648.433 TL** kaynak aktarılmıştır. Bunun da ötesinde, stratejik planlama çerçevesinde öngörülmesi gereken harcama kalemlerinden olan Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği'nden **26.715.506.000 TL** aktarım yapılmış; yargı kararlarından doğan borçlar için ise İlama Bağlı Borçları Karşılama Ödeneği'ne (Tablo I-e ve Tablo II-a uyarınca) toplam **8.659.160.000 TL** eklenerek idarelere dağıtılmıştır.

Bütçeleme disiplinine ve stratejik planlama ilkelerine açıkça aykırı olan bu tablo, yürütmenin bütçe içi kaydırmalarla asıl bütçeye paralel ve denetlenmesi sonradan kurulan devasa bir harcama alanı oluşturduğunu açıkça gözler önüne sermektedir.

Söz konusu aksaklıkları gidermek ve kamu kaynaklarının kullanımında mali disiplin, hesap verebilirlik ile şeffaflığı en üst düzeye çıkarmak amacıyla hazırlanan bu kanun teklifi ile yedek ödeneğin kullanım alanı ve usulü yeniden yapılandırılmaktadır. Teklif kapsamında, üniversiteler hariç tutulmak kaydıyla yedek ödenek imkanından sadece afetle ilişkili kurumlar ile icracı yürütme organlarının yararlanabilmesi öngörülmekte, böylece kaynakların akademik ve idari özerkliğe sahip yükseköğretim kurumları dışındaki acil ve kritik kamusal alanlara odaklanması güvence altına alınmaktadır. Bunun yanı sıra mali yıl içinde yapılan aktarmaların ilgili yılın Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi ile yasama organının onayına

sunularak kanunlaşması zorunlu kılınmaktadır. Bu düzenleme sayesinde yürütmenin bütçe içi kaydırmalar üzerindeki tek taraflı tasarruf yetkisi sınırlanarak bütçe hakkı üzerindeki yasama denetimi tahkim edilecektir.

5018 SAYILI KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

Madde 1 – 10/12/2003 tarih ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'n 23'üncü Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"*Merkezi yönetim bütçe kanununda belirtilen hizmet ve amaçları gerçekleştirmek, ödenek yetersizliğini gidermek veya bütçelerde öngörülmeyen, özellikle doğal afetler ve acil kriz durumları ile sınırlı olmak üzere, yükseköğretim kurumları (üniversiteler) hariç tutulmak kaydıyla, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerden sadece afetle ilişkili kurumlar ile icracı yürütme organlarının bütçelerine aktarılmak üzere, genel bütçe ödeneklerinin yüzde ikisine kadar yedek ödenek konulabilir.*

Mali yıl içinde bu ödenekten yapılan aktarmalar, ilgili yılın Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin onayına sunulur. Aktarmalar, Kesin Hesap Kanununun kabulüyle kesinleşir.

Mali yıl içinde yapılan aktarmaların tür, tutar, gerekçe ve idareler itibarıyla detaylı dağılım cetvelleri, Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin ekinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur."

Madde 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.